

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه تربیت معلم آذربایجان
دانشکده فنی
گروه مهندسی برق

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد
رشته مهندسی برق - قدرت

کاربرد رله‌های دیجیتال توسعه یافته در حفاظت سیستم‌های قدرت

استاد راهنما:

دکتر ناصر مهدوی طباطبائی

استاد مشاور:

دکتر علی عجمی

پژوهشگر:

محمدرضا شکوهیان راد

شهریور / ۱۳۸۸

تبریز / ایران

تقدیم به:

پدر دلسوز و مادر مهربانم

و

برادر و خواهر گرامی

تشکر و قدردانی

اکنون که به لطف و یاری خداوند متعال موفق به اتمام این کار شده‌ام، جا دارد که از زحمات و تلاش‌های استاد راهنمای ارجمندم جناب آقای دکتر ناصر مهدوی طباطبائی و نیز از استاد مشاور گرامی، جناب آقای دکتر علی عجمی، که اینجانب از راهنمایی‌های ایشان نهایت بهره را برده‌ام، کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورم. و همچنین از مدیر عامل شرکت اترک انرژی، جناب آقای مهندس فرید شعاری‌نژاد کمال تشکر را دارم.

در نهایت مراتب خاکساری خود را به حضور خانواده عزیزم، بخصوص پدر و مادر بزرگوارم ابراز می‌دارم بی تردید در هیچ یک از مراتب زندگیم بی لطف و حمایت بی دریغشان و بدون دعای خیرشان کاری از پیش نبرده و نخواهم برد.

محمد رضا شکوهیان راد

شهریور ۱۳۸۸

تبریز، ایران

فهرست مطالب

عنوان

ر	فهرست جداول
ر	فهرست شکل ها
یک	چکیده
۱	مقدمه

فصل اول : مقدمه ای بر رله های حفاظتی دیجیتال

۵	مقدمه
۶	۱-۱: رله دیجیتال و مقایسه مزایای و معایب این رله ها با نسل قدیم
۷	۱-۱-۱: مزایای رله های نسل قدیم
۷	۱-۱-۲: معایب رله های نسل قدیم
۷	۱-۱-۳: مزایای رله های دیجیتالی
۸	۲-۱: ساختار کلی رله های دیجیتال
۹	۳-۱: اجزای رله های دیجیتال
۹	۱-۳-۱: ترانسفورماتورهای کمکی جریان و ولتاژ
۱۱	۲-۳-۱: مبدل جریان به ولتاژ
۱۱	۳-۳-۱: فیلترهای ضد تشابهی
۱۲	۴-۳-۱: تقویت کننده های نمونه بردار و نگه دارنده (S/H)
۱۳	۵-۳-۱: مالتی پلکسر آنالوگ
۱۴	۶-۳-۱: مبدل آنالوگ به دیجیتال
۱۴	۱-۶-۳-۱: مبدل دیجیتال به آنالوگ (DAC)
۱۵	۲-۶-۳-۱: مبدلهای آنالوگ به دیجیتال (مبدلهای شیب)

۱۶.....۳-۶-۳-۱: مبدل‌های آنالوگ به دیجیتال (مبدل‌های تقریب پی در پی).....

۱۸.....۷-۳-۱: حافظه های دیجیتال .....

۱۸.....۱-۷-۳-۱: حافظه ROM.....

۱۸.....۲-۷-۳-۱: حافظه RAM.....

۱۸.....۳-۷-۳-۱: حافظه E2PROM.....

۱۸.....۴-۷-۳-۱: حافظه فلاش.....

۱۹.....۸-۳-۱: منبع تغذیه.....

فصل دوم: انواع حفاظت سیستم‌های قدرت و رله های مرسوم

۲۱.....مقدمه.....

۲۱.....۱-۲: نواحی حفاظت.....

۲۲.....۲-۲: تقسیم انواع حفاظت.....

۲۲.....۱-۲-۲: حفاظت واحد.....

۲۲.....۲-۲-۲: حفاظت غیر واحد.....

۲۳.....۳-۲: رله دیفرانسیل در ترانسفورماتور.....

۲۷.....۴-۲: رله دیستانس.....

۲۹.....۵-۲: رله جریان زیاد.....

۲۹.....۶-۲: رله اتصال زمین.....

۳۱.....۷-۲: رله سنکرونیزم.....

۳۱.....۸-۲: رله حفاظتی ژنراتور.....

۳۱.....۱-۸-۲: رله حفاظتی G60.....

۳۱.....۱-۱-۸-۲: بخش کنترل و حفاظت رله G60.....

۳۲.....۲-۱-۸-۲: کاربرد رله G60.....

۳۲.....۳-۱-۸-۲: بخش مانیتورینگ و اندازه گیری.....

۳۲	..... ۲-۸-۱-۴: ارتباطات رله مربوطه
۳۳	..... ۲-۸-۱-۵: خصیصه و مزایا
۳۳	..... ۲-۸-۱-۶: نرم افزار Enervista UR Setup
۳۵	..... ۲-۹-۹: رله حفاظتی ترانسفورماتور
۳۵	..... ۲-۹-۱: رله حفاظتی T60
۳۵	..... ۲-۹-۱-۱: کاربرد رله حفاظتی T60
۳۵	..... ۲-۹-۱-۲: بخش کنترل و حفاظت رله T60
۳۶	..... ۲-۹-۱-۳: بخش مانیتورینگ و اندازه گیری رله T60
۳۶	..... ۲-۹-۱-۴: ارتباطات رله T60
۳۶	..... ۲-۱۰-۱: حفاظت باس بار
۳۶	..... ۲-۱۰-۱: رله حفاظتی B30
۳۷	..... ۲-۱۰-۱-۱: کاربرد رله حفاظتی B30
۳۷	..... ۲-۱۰-۱-۲: بخش کنترل و حفاظت B30
۳۷	..... ۲-۱۰-۱-۳: بخش مانیتورینگ و اندازه گیری رله حفاظتی B30
۳۷	..... ۲-۱۰-۱-۴: ارتباطات رله B30
۳۸	..... ۲-۱۰-۱-۵: خصیصه و مزایا رله B30
۳۸	..... ۲-۱۱-۱: حفاظت موتور
۳۸	..... ۲-۱۱-۱: رله حفاظتی M60
۳۹	..... ۲-۱۱-۱: کاربرد رله M60
۳۹	..... ۲-۱۱-۲: بخش کنترل و حفاظت رله M60
۳۹	..... ۲-۱۱-۳: بخش مانیتورینگ و اندازه گیری
۴۰	..... ۲-۱۱-۴: اتصالات و مخابرات رله M60
۴۰	..... ۲-۱۱-۵: خصیصه و مزایا رله M60

۴۰	..... ۱۲-۲: رله حفاظتی توزیع
۴۰	..... ۱-۱۲-۲: رله حفاظتی 750/760
۴۱	..... ۱-۱-۱۲-۲: کاربرد رله 750/760
۴۱	..... ۲-۱-۱۲-۲: بخش حفاظت و کنترل رله 750/760
۴۱	..... ۳-۱-۱۲-۲: بخش مانیتورینگ و اندازه گیری رله 750/760
۴۲	..... ۴-۱-۱۲-۲: مزایا و خصیصه رله 750/760
۴۳	..... ۱۳-۲: حفاظت خطوط انتقال
۴۳	..... ۱-۱۳-۲: رله حفاظتی D90
۴۳	..... ۱-۱-۱۳-۲: کاربرد رله حفاظتی D90
۴۳	..... ۲-۱-۱۳-۲: بخش حفاظت و کنترل رله D90
۴۴	..... ۳-۱-۱۳-۲: مانیتورینگ و اندازه گیری رله D90
۴۴	..... ۴-۱-۱۳-۲: ارتباطات رله D90
۴۴	..... ۵-۱-۱۳-۲: خصیصه رله D90

فصل سوم : استانداردهای حفاظتی

۴۶	..... مقدمه
۴۶	..... ۱-۳: معرفی استانداردهای حفاظتی
۴۷	..... ۲-۳: سطح ولتاژهای استانداردهای حفاظتی در پست های فشار قوی
۴۸	..... ۳-۳: استانداردهای حفاظتی بر حسب خصوصیات و مشخصات
۵۱	..... ۴-۳: شماره استانداردهای تجهیزات
۶۱	..... ۵-۳: معرفی استاندارد IEC 61850
۶۱	..... ۱-۵-۳: تعریف استاندارد IEC 61850
۶۱	..... ۲-۵-۳: کاربرد استاندارد IEC 61850
۶۱	..... ۱-۲-۶-۳: تبادل اطلاعات

۶۲	..... IEC 61850 ویژگی‌های استاندارد
۶۲	..... ۳-۲-۵-۳: قدرت استحکام طولانی
۶۲	..... IEC 61850 فواید
۶۳	..... ۴-۵-۳: چگونه IEC 61850 تولید کنیم
۶۳	..... ۵-۵-۳: ارتباط موقعیت قطعات حفاظتی
۶۳	..... ۶-۵-۳: ارتباط نظیر به نظیر رله‌های حفاظتی
۶۴	..... ۷-۵-۳: اهمیت وقت در انتقال اطلاعات
۶۴	..... ۱-۷-۵-۳: نوع اول-پیام‌های سرعتی
۶۴	..... ۲-۷-۵-۳: نوع دوم-اطلاعات با سرعت میانگین
۶۴	..... ۳-۷-۵-۳: نوع سوم-اطلاعات با سرعت پایین
۶۵	..... ۴-۷-۵-۳: نوع چهارم-داده‌های اولیه
۶۵	..... ۵-۷-۵-۳: نوع پنجم- زمان سنکرونیزم داده‌ها
۶۵	..... ۸-۵-۳: رله دیجیتال بکار رفته در استاندارد IEC 61850
۶۵	..... ۹-۵-۳: مدل ارتباطی دستگاه‌های پست در استاندارد IEC 61850
۶۶	..... ۱۰-۵-۳: تجهیزات جانبی مورد استفاده در پست‌ها
۶۷	..... ۱-۱۰-۵-۳: دستگاه MULTINET
۶۷	..... ۲-۱۰-۵-۳: رله AVR-REGDA
۷۱	..... ۳-۱۰-۵-۳: دستگاه اندازه‌گیری Measuring Center
۷۱	..... ۴-۱۰-۵-۳: بریک BRICK

فصل چهارم : معرفی رله های دیجیتال و عملکرد آنها

۷۴	..... مقدمه
۷۴	..... ۱-۴: رله دیجیتال ژنراتور
۷۷	..... ۲-۴: رله دیجیتال ترانسفورماتور

۷۹.....	۳-۴: رله دیجیتال شین (باس بار)
۸۰.....	۴-۴: رله دیجیتال حفاظت های توزیع
۸۴.....	۵-۴: حفاظت خطوط انتقال
۸۵.....	۶-۴: رله های دیجیتال حفاظت موتور

فصل پنجم : کاربرد رله های دیجیتال در سیستم های قدرت

۹۰.....	مقدمه
۹۰.....	۱-۵: طرح کلی اتوماسیون پست
۹۱.....	۱-۱-۵: عناصر بکار رفته در سیستم کنترل اتوماتیک
۹۲.....	۲-۱-۵: توپولوژی تمرکززدایی شده
۹۲.....	۲-۵: نمودار تک خطی نمونه طرح پست 132/20 KV
۹۴.....	۳-۵: منطق اینترلاک
۹۴.....	۱-۳-۵: شرایط وصل اینترلاک بریکر Q_0
۹۴.....	۱-۱-۳-۵: وصل از راه دور بریکر Q_0
۹۵.....	۲-۱-۳-۵: وصل بریکر Q_0 توسط مرکز دیسپاچینگ
۹۵.....	۳-۱-۳-۵: وصل بریکر Q_0 توسط رله مجدد اتوماتیک
۹۵.....	۴-۱-۳-۵: وضعیت رله قفل کننده بریکر Q_0
۹۷.....	۵-۱-۳-۵: وضعیت سکسیونرها و بریکر Q_0
۹۷.....	۶-۱-۳-۵: وضعیت سرویس بریکر Q_0
۹۷.....	۷-۱-۳-۵: شرایط اساسی
۹۸.....	۲-۳-۵: شرایط قطع اینترلاک بریکر Q_0
۹۸.....	۱-۲-۳-۵: قطع بریکر Q_0 از راه دور (از اتاق کنترل)
۹۹.....	۲-۲-۳-۵: قطع بریکر Q_0 از مرکز دیسپاچینگ
۱۰۰.....	۳-۲-۳-۵: قطع بریکر Q_0 توسط فرمان رله حفاظتی (PROT)

- ۱۰۰.....۴-۲-۳-۵: قطع بریکر Q_0 در شرایط تعمیر و نگهداری
- ۱۰۰.....۳-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر Q_1
- ۱۰۰.....۱-۳-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_1 از راه دور
- ۱۰۱.....۲-۳-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_1 از مرکز دیسپاچینگ
- ۱۰۲.....۳-۳-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر Q_1 (از محوطه‌ی کلید)
- ۱۰۲.....۴-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر Q_2
- ۱۰۲.....۱-۴-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_2 از راه دور
- ۱۰۴.....۲-۴-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_2 از مرکز دیسپاچینگ
- ۱۰۴.....۳-۴-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر Q_2 (از محوطه‌ی کلید)
- ۱۰۴.....۵-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر Q_3
- ۱۰۴.....۱-۵-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_3 از راه دور
- ۱۰۵.....۲-۵-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_3 از مرکز دیسپاچینگ
- ۱۰۶.....۳-۵-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر Q_3 (از محوطه‌ی کلید)
- ۱۰۷.....۶-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر Q_4
- ۱۰۷.....۱-۶-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_4 از راه دور
- ۱۰۷.....۲-۶-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_4 از مرکز دیسپاچینگ
- ۱۰۷.....۳-۶-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر Q_4 (از محوطه‌ی کلید)
- ۱۰۹.....۷-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر Q_5
- ۱۰۹.....۱-۷-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_5 از راه دور
- ۱۱۰.....۲-۷-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q_5 از مرکز دیسپاچینگ
- ۱۱۰.....۳-۷-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر Q_5 (از محوطه‌ی کلید)
- ۱۱۱.....۸-۳-۵: شرایط وصل ایترلاک بریکر Q_6
- ۱۱۳.....۱-۸-۳-۵: وصل بریکر Q_6 از راه دور
- ۱۱۳.....۲-۸-۳-۵: وصل بریکر Q_6 توسط مرکز دیسپاچینگ

- ۱۱۴.....۳-۸-۳-۵: وصل بریکر Q₆ توسط رله مجدد اتوماتیک.....
- ۱۱۴.....۴-۸-۳-۵: وضعیت بریکر Q₆ رله قفل کننده.....
- ۱۱۴.....۵-۸-۳-۵: وضعیت سکسیونرها و بریکر Q₆.....
- ۱۱۴.....۶-۸-۳-۵: وضعیت سرویس بریکر Q₆.....
- ۱۱۵.....۷-۸-۳-۵: شرایط اساسی بریکر Q₆.....
- ۱۱۵.....۹-۳-۵: شرایط قطع ایترلاک بریکر Q₆.....
- ۱۱۵.....۱-۹-۳-۵: قطع بریکر Q₆ از راه دور (از اتاق کنترل).....
- ۱۱۷.....۲-۹-۳-۵: قطع بریکر Q₆ از مرکز دیسپاچینگ.....
- ۱۱۷.....۳-۹-۳-۵: قطع بریکر Q₆ توسط فرمان رله حفاظتی (PROT).....
- ۱۱۷.....۴-۹-۳-۵: قطع در شرایط تعمیر و نگهداری بریکر Q₆.....
- ۱۱۸.....۱۰-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر Q₇.....
- ۱۱۸.....۱-۱۰-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q₇ از راه دور.....
- ۱۱۸.....۲-۱۰-۳-۵: عملکرد سکسیونر Q₇ از مرکز دیسپاچینگ.....
- ۱۱۸.....۳-۱۰-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر Q₇ (از محوطه ی کلید).....
- ۱۲۰.....۱۱-۳-۵: شرایط عملکرد سکسیونر زمین Q₈.....
- ۱۲۰.....۱-۱۱-۳-۵: عملکرد سکسیونر زمین Q₈ از راه دور.....
- ۱۲۰.....۲-۱۱-۳-۵: عملکرد سکسیونر زمین Q₈ از مرکز دیسپاچینگ.....
- ۱۲۱.....۳-۱۱-۳-۵: عملکرد محلی سکسیونر زمین Q₈ (از محوطه ی کلید).....
- ۱۲۲.....۱۲-۳-۵: شرایط وصل ایترلاک بریکر Q₉.....
- ۱۲۲.....۱-۱۲-۳-۵: وصل بریکر Q₉ از راه دور.....
- ۱۲۲.....۲-۱۲-۳-۵: وصل بریکر Q₉ توسط مرکز دیسپاچینگ.....
- ۱۲۲.....۳-۱۲-۳-۵: وصل بریکر Q₉ توسط رله مجدد اتوماتیک.....
- ۱۲۴.....۴-۱۲-۳-۵: وضعیت رله قفل کننده بریکر Q₉.....
- ۱۲۴.....۵-۱۲-۳-۵: وضعیت سکسیونرها و بریکر Q₉.....

۱۲۴.....	۶-۱۲-۳-۵: وضعیت سرویس بریکر Q ₉
۱۲۵.....	۷-۱۲-۳-۵: شرایط اساسی
۱۲۵.....	۱۳-۳-۵: شرایط قطع ایترلاک بریکر Q ₉
۱۲۵.....	۱-۱۳-۲-۵: قطع بریکر Q ₉ از راه دور (از اتاق کنترل)
۱۲۶.....	۲-۱۳-۳-۵: قطع بریکر Q ₉ از مرکز دیسپاچینگ
۱۲۷.....	۳-۱۳-۳-۵: قطع بریکر Q ₉ توسط فرمان رله حفاظتی (PROT)
۱۲۷.....	۴-۱۳-۳-۵: قطع بریکر Q ₉ در شرایط تعمیر و نگهداری
۱۲۷.....	۴-۵: حفاظت‌های موردنیاز
۱۲۹.....	۱-۴-۵: تعیین حفاظت‌های خط انتقال
۱۲۹.....	۲-۴-۵: حفاظت باس 132KV
۱۳۰.....	۳-۴-۵: حفاظت ترانسفورماتور
۱۳۰.....	۴-۴-۵: حفاظت توزیع
۱۳۲.....	۵-۵: پیاده سازی حفاظت با استفاده از رله‌های دیجیتال
۱۳۹.....	۶-۵: اندازه گیری داده‌های مانیتورینگ
۱۳۹.....	۷-۵: اتوماسیون طرح پست مورد مطالعه
۱۴۲.....	۸-۵: اتصالات مربوط به اتوماسیون پست
۱۴۶.....	نتایج و پیشنهادات
۱۴۹.....	ضمائم
۱۵۳.....	اختصارات و واژه‌نامه
۱۶۱.....	مراجع

فهرست جداول

عنوان

جدول (۱-۳) استاندارد سیستمهای اندازه گیری و حفاظتی در نیروگاهها.....	۵۰
جدول (۲-۳) شماره استاندارد تجهیزات الکتریکی.....	۵۱
جدول (۱-۴) حفاظت ها و رله های مربوط به ژنراتور.....	۷۵
جدول (۲-۴) حفاظت ها و رله های مربوط به ترانسفورماتور.....	۷۷
جدول (۳-۴) حفاظت ها و رله های مربوط به باس بار.....	۷۹
جدول (۴-۴) حفاظت ها و رله های مربوط به توزیع.....	۸۱
جدول (۵-۴) حفاظت ها و رله های مربوط به خطوط انتقال.....	۸۳
جدول (۶-۴) حفاظت ها و رله های مربوط به موتور.....	۸۵
جدول (۱-۵) حفاظت های مورد نیاز.....	۱۳۱

فهرست شکل ها

عنوان

شکل (۱-۱) ساختار کلی رله های دیجیتال.....	۹
شکل (۲-۱) مدار ایزوله کننده و Scale کننده ولتاژی رله دیجیتال.....	۱۰
شکل (۳-۱) مدار ایزوله کننده و Scale کننده جریانی رله دیجیتال.....	۱۰
شکل (۴-۱) یک نمونه فیلتر ضد تشابهی رله های دیجیتال.....	۱۲
شکل (۵-۱) مدار تقویت کننده های نمونه بردار و نگه دارنده.....	۱۳
شکل (۶-۱) مبدل دیجیتال به آنالوگ چهار بیتی.....	۱۵
شکل (۷-۱) مبدل آنالوگ به دیجیتال نوع مبدل شیب.....	۱۶
شکل (۸-۱) مبدل آنالوگ به دیجیتال نوع تقریب پی در پی.....	۱۷
شکل (۱-۲) طرز قرار گرفتن رله دیفرانسیل.....	۲۵
شکل (۲-۲) طرز قرار گرفتن رله دیفرانسیل در شبکه.....	۲۵
شکل (۳-۲) رله دیجیتال G60.....	۳۱

۳۳	..... شکل (۲-۴) برنامه Enervista Setup
۳۴	..... شکل (۲-۵) قسمت آدرس دهی
۳۵	..... شکل (۲-۶) رله دیجیتال T60
۳۷	..... شکل (۲-۷) رله دیجیتال B30
۳۹	..... شکل (۲-۸) رله دیجیتال M60
۴۱	..... شکل (۲-۹) رله دیجیتال 750/760
۴۳	..... شکل (۲-۱۰) رله دیجیتال D90
۶۴	..... شکل (۳-۱) ارتباط نظیر به نظیر
۶۵	..... شکل (۳-۲) ارتباط رله‌های دیجیتال
۶۶	..... شکل (۳-۳) مدل ارتباطی دستگاه‌های پست در استاندارد IEC 61850
۶۷	..... شکل (۳-۴) MULTINET
۶۸	..... شکل (۳-۵) رله AVR REGDA
۶۸	..... شکل (۳-۶) صفحه AVR REGDA
۶۸	..... شکل (۳-۷) انتخاب رله
۶۹	..... شکل (۳-۸) وضعیت سیگنال‌های رله AVR
۷۱	..... شکل (۳-۹) رله Measuring Center
۷۲	..... شکل (۳-۱۰) نمای بریک
۷۲	..... شکل (۳-۱۱) نمای بریک
۷۴	..... شکل (۴-۱) انواع رله‌ی دیجیتال ژنراتور
۷۷	..... شکل (۴-۲) انواع رله‌ی دیجیتال ترانسفورماتور
۷۹	..... شکل (۴-۳) انواع رله‌ی دیجیتال باس بار
۸۰	..... شکل (۴-۴) انواع رله‌ی دیجیتال توزیع
۸۳	..... شکل (۴-۵) انواع رله‌ی دیجیتال خطوط انتقال
۸۵	..... شکل (۴-۶) انواع رله‌ی دیجیتال موتور

- شکل (۱-۵) نمودار تک خطی نمونه پست فشارقوی 132/20 KV ۹۳
- شکل (۲-۵) شرایط وصل اینترلاک بریکر Q₀ ۹۶
- شکل (۳-۵) شرایط قطع اینترلاک بریکر Q₀ ۹۹
- شکل (۴-۵) شرایط عملکرد سکسیونر Q₁ ۱۰۱
- شکل (۵-۵) شرایط عملکرد سکسیونر Q₂ ۱۰۳
- شکل (۶-۵) شرایط عملکرد سکسیونر زمین Q₃ ۱۰۶
- شکل (۷-۵) شرایط عملکرد سکسیونر زمین Q₄ ۱۰۹
- شکل (۸-۵) شرایط عملکرد سکسیونر Q₅ ۱۱۱
- شکل (۹-۵) شرایط اینترلاک وصل بریکر Q₆ ۱۱۲
- شکل (۱۰-۵) شرایط قطع بریکر Q₆ ۱۱۶
- شکل (۱۱-۵) شرایط عملکرد سکسیونر Q₇ ۱۱۹
- شکل (۱۲-۵) شرایط عملکرد سکسیونر زمین Q₈ ۱۲۱
- شکل (۱۳-۵) شرایط اینترلاک وصل بریکر Q₉ ۱۲۳
- شکل (۱۴-۵) شرایط اینترلاک وصل بریکر Q₉ ۱۲۶
- شکل (۱۵-۵) حفاظت‌های مورد نیاز ۱۲۸
- شکل (۱۶-۵) نحوه اتصالات Brick ۱۳۳
- شکل (۱۷-۵) رله‌های دیجیتال برای حفاظت خطوط انتقال و اتصالات آن ۱۳۴
- شکل (۱۸-۵) رله‌های دیجیتال برای حفاظت ترانسفورماتور قدرت و اتصالات آن ۱۳۵
- شکل (۱۹-۵) رله‌های دیجیتال برای حفاظت شین ۱۳۲ کیلوولت و اتصالات آن ۱۳۶
- شکل (۲۰-۵) طرح کلی اتصالات رله‌های دیجیتال ۱۳۷
- شکل (۲۱-۵) نوع اتصالات Measuring Center ۱۳۸
- شکل (۲۲-۵) طرح اتوماسیون پست ۱۴۱
- شکل (۲۳-۵) اتصالات مربوط به اتوماسیون پست ۱۴۳

چکیده

با توجه به افزایش مصرف انرژی الکتریکی و لزوم عملکرد سریع و مطمئن تجهیزات و کنترل، استفاده از حفاظت دیجیتال به امری لازم و ضروری در حفاظت سیستم‌های قدرت تبدیل شده است. امروزه به علت مزایای رله‌های دیجیتال مانند سرعت عملکرد بالا، قابلیت انعطاف پذیری زیاد، کاهش حجم، رله‌های دیجیتال در حفاظت تجهیزات شبکه بطور گسترده استفاده می‌شوند. در این پایان‌نامه انواع رله‌های دیجیتال و مزایای استفاده از آنها در سیستم‌های قدرت بررسی می‌شوند. در این راستا یک پست فشارقوی به صورت نمونه انتخاب و حفاظت‌های مورد نیاز آن براساس رله‌های دیجیتال تحلیل می‌شود. سپس با استفاده از استاندارد IEC 61850 در ارتباط با کنترل توزیع شده و اتوماسیون پست، طرح کلی حفاظتی سیستم طراحی می‌شود.

کلمات کلیدی: حفاظت سیستم‌های قدرت، رله دیجیتال، اتوماسیون پست، استاندارد IEC 61850

مقدمه

مقدمه:

در تاسیسات الکتریکی مانند شبکه انتقال انرژی، مولدها و ترانس ها و تجهیزات و اسباب و ادوات دیگر برقی در اثر نقصان عایق بندی و همچنین در اثر ازدیاد بیش از حد مجاز درجه حرارت ، خطاهایی پدید می آید که اغلب موجب قطع انرژی می گردد. این خطاها ممکن است بصورت اتصال کوتاه(اتصال زمین) پارگی و قطع شدگی هادی ها و شکسته شدن عایق ها و غیره ظاهر شود. قطعات یا وسایلی که چنین خطایی پیدا می کنند باید بلافاصله از شبکه ای که آنرا تغذیه می کند جدا شود تا ازدیاد و گسترش خطا و از کار افتادن بقیه قسمت های سالم شبکه جلوگیری گردد. پس باید شبکه طوری طرح ریزی شود که از یک پایداری و ثبات قابل قبول در حد امکان برخوردار باشد و باید تجهیزاتی که برای این کار استفاده می شود از خطراتی که ممکن است در اثر خطاهای ایجاد شده در سیستم برای این تجهیزات پیش بیاید، حفاظت شوند.

فصل اول این پایان نامه مقدمه ای بر رله های دیجیتال پرداخته و در ادامه به مقایسه رله های دیجیتال با رله های قدیم و ساختمان رله های دیجیتال اشاره می شود.

در فصل دوم این پایان نامه به بررسی انواع حفاظت های سیستم قدرت و معرفی چند رله دیجیتال با توجه به نوع حفاظت ها و بررسی عملکرد، کاربرد و ارتباطات این نوع رله پرداخته شده است.

در فصل سوم این پایان نامه به بررسی و معرفی استانداردهای سیستم های قدرت و بررسی استاندارد IEC 61850 پرداخته شده است.

در فصل چهارم این پایان‌نامه به معرفی رله های دیجیتال و عملکرد این رله ها پرداخته شده است .

نهایتاً در فصل پنجم با انتخاب یک طرح پست فشارقوی ۱۳۲/۲۰ کیلوولت به طراحی منطق اینترلاک، بررسی حفاظت‌های این پست با استفاده از رله های دیجیتال، و به طراحی طرح حفاظتی سیستم پست و در نهایتاً اتوماسیون طرح پست مورد مطالعه، پرداخته شده است.